

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.



FORTUNAN

TIDSKRIFT FÖR SKÖNLITTERATUR.

(Bland 20,000 abonnenter gratispremier för 34,450 Kr.)

EXPEDITION:

Skolgatan N:o 19, Göteborg.

UTGIFVARE OCH FÖRLÄGGARE:

Alb. Olson,
Göteborg.

PRENUMERATIONSPRIS:

för år 4,50, postarv. inber.

Dubbelgångaren

eller

Kapten La Chenaye.

af Ernest Capendu.

(Översättning).

Forts. f. f. N:r.

Leibnits har sagt: "Menniskorna ha aldrig visat så mycken klyftighet som vid uppfinnandet af spel." En filosof skulle kunna tillägga, att spelet är den enda och verkliga nivån för jemlikheten, och att framför ett bord, der slumpen råder såsom en gudomlig makt, denna orimliga utopi, hvilken så många stora andar ha drömt om, bliver en ovedersäglig verklighet.

Hvem är väl den spelare, som tänker på sin grannes förhållanden eller rang?

Bland detta brokiga, ur alla samhällsklasser hopradsade spelsällskap, utmärkte sig tvenne män genom sina trasiga kläder, hvilkas ursprungliga elegans gjorde deras nuvarande tillstånd så mycket mera afskräckande. Emellertid tycktes de båda spelarne icke det ringaste skämmas och bekymrade sig alls icke om det föraktliga leende, som mötte dem från alla ansigten. De sutto vid olika, ehuru nära hvarandra befintliga, bord och offrade åt spelets genius med förvånande lika otur.

Deras motspelare vunno nästan beständigt af dem och likväl syntes de, lumporna till trots, hvilka hängde och flaxade omkring dem, bära sina ofärliga förluster med den fullkomliga likgiltighet och lugna värdighet, som anstår rika män.

— Jean de la Potence och Jacques la Bague-
naud borde egentligen heta Jean och Jacques

olycksfågel, — ropade en spelare, strykande åt sig sin vinst.

— Ja, verkligen — svarade den, som bar det första af dessa namn. — Jag tappar nu återigen hela aftonen igenom.

— Och jag med, — ropade den andre.

— Hvad skall Jonas säga, han, som har an-
förtrott oss sin bank?

— Må han säga, hvad han vill! Jag spelar ärligt. Hvad råder jag väl för, att lyckan ständigt vänder mig ryggen?

— Nåväl, jag vill draga nytta af er olycka, skämtade den som vann. — Tio pistoler på hvarje bord!

Tärningarne rullade. Spelaren vann.

— Dubbelt opp! — ropade han, låtande all-
ting ligga.

Jean och Jacques, Jonas' tjensteandar, förlorade åter. Mängden förvånades. Allt flera spelare strömmade ditåt.

— Sulpice Krokben ruinerar oss — mumlade Jean.

Spelet blef allt ifrigare. De mera obeslut-
samma, genom Sulpices lycka uppmuntrade, punk-
terade nu ganska raskt emot honom.

Ännu några gånger förlorade bankörerna smär-
re summor, då ett ödesdigert kast föll. Ofantliga
summor blefvo från alla sidor hållna. Jean, Jac-
ques och Sulpice vxlade en snabb blick. Sulpice
höll tärningarne inför hela spelsällskapet,

— Tre! — ropade han.

— Fem! — ropade Jacques Bague-
naud.

På det andra bordet kastade Sulpice sju.

— Tio! — ropade Jean de la Potence trium-
ferande.

Turen hade vändt sig, banken vann och svik-
na i sina förhoppningar drogo spelarne sig till-
baka.

— Dubbelt! — ropade Sulpice.

De andra följde hans exempel. Banken vann åter. Framför Jean och Jacques uppstaplades hela högar af guld och silfvermynt.

Vid det tredje kastet hade punktörerna mycket förminskats; men nu förlorade banken och genast ökades åter de spelandes ifver.

Behöfva vi väl säga, att Jean, Jacques och Sulpice voro, hvad man i våra dagar, liksom då, benämner skälmar? De lockade på ett skickligt sätt guldet ur publikens fickor för att broderligt förena dem i den sluge Jonas' kassa.

Grefve de Bernac, den elegante kavaljeren, var naturligtvis mycket hemmastadd i sådana der spelhelveten. Med en fullkomligt likgiltig min banade han sig väg genom det mycket brokiga sällskapet och kom, skickligt slingrande sig mellan spelborden, in i en annan sal, hvilken gränsade intill en tredje och sålunda utgjorde vänningens medelpunkt.

Detta andra spelrum var större och bättre belyst, dock icke mindre öfverfullt än det första. Här varseblef man emellertid intet spelbord. Talrika stolar, som voro spridda rundtomkring, bildade med sina tidigt anlända innehafvare liksom lika många små öar i detta böljande haf af menniskor.

Vid första blicken syntes det sällskap, som rörde sig här, vida mindre blandadt och alldeles olika valdt emot det, som fylde den yttre salen.

Sammet, siden, silke, plymer, smycken, pelsverk och juveler glänste i tusende färger vid skenet från vaxljusen.

Femton till tjugo rikt smyckade fruntimmer hade intagit stolarna och samlade, emedan de allesammans voro unga och sköna, en krets af ifriga beundrare omkring sig.

Glada infall, öfverdrifna komplimenter och skämtsamma frågor korsade hvarandra i hvarje ögonblick, möttes af ömsom snillrika, ömsom burleska svar och åstadkommo, i sin besynnerliga blandning, ett obeskrifligt virrvarr af ljud. Men då och då uppkom en alldeles oväntad tystnad, hvarpå åter en dånande bifallsstorm, ett homeriskt skratt eller en föraktfull hvissling följde.

Det till utseendet alldeles överksamma sällskapet öfverlemnade sig icke destomindre åt alla spelsjukans retelser. Vid salens öfra ända stod nemligen, på en upphöjning, ett bord och på det bordet stodo tvenne ofantligt stora urnor af hvit marmor. Bakom hvardera af dessa uror stod en karl med ett kallt, likgiltigt utseende, klädd i ett slags grön uniform, utsirad med röda snören.

Mellan de båda karlarna och de båda urnorna satt en gubbe af ett vördnadsvärdt yttre, men hvars slocknade ögon tydde på en fullkomlig blindhet.

Vid andra ändan af salen, utmed dörren, hvarigenom grefve de Bernac nyss hade inträddt, stod en tredje karl, i samma slags gröna uniform, framför en liten pulpet af ebenholtz, hvarpå ett stort register låg uppslaget. Der bredvid fanns ett skrifdon och en lång sax.

Det spel, som här bedrefs, hette *Blanche* och utgjorde vårt sedermera så bekanta lotteri i dess aldräförsta barndom.

En hvar, som önskade deltaga i spelet, vände sig, vid sitt inträde, till mannen vid pulpeten och lemnade honom en inträdesafgift af en krona eller en pistol, allt efter öfverenskommelse. Hos Jonas spelades ett parti *Blanche* aldrig under en pistol. För den erlagda insatsen skref spelaren en devis, ett namn, en siffra eller hvad för ett tecken, han behagade på ett blad af registret. Den vid pulpeten anstälde tog då genast den långa saxen, urklippte den delen af papperet, hvarpå det nämnda tecknet stod, sammanrullade det och lade det i ett fat, som stod bredvid skriftyget. Derefter skref han ett likadant tecken på ett litet kort, som han lemnade åt den vid bordet väntande personen. Detta kort hade dessutom ett nummer, som skrifvaren äfvenledes uppskref på den sammanrullade pappersslappen.

Den i spelet deltagande framträdde nu i salen och blandade sig, skrattande och pratande, bland grupperna, sålunda afvaktande spelets början.

Hade nu de sammanrullade pappersslapparna stigit till det af bankören bestämda antalet, så blefvo de med mycken ceremoni nedlagde uti en af de båda stora urnorna på bordet. I den andra gömdes ett lika stort antal förseglade askar som antalet af de sålda nummerkorten. Nu stack den blinde, på en och samma gång, sin högra hand ner i urnan med de sammanrullade papperslapparna och sin venstra ner i urnan med de förseglade askarne och uppdrog en af hvardera; de båda bredvid honom stående karlarna bemäktigade sig genast hvar sitt af de båda föremålen. Den förste uppläste med hög röst devisen eller namnet, nämnde siffran eller visade tecknet, som stod på det upprullade papperet, hvarjemte han också med hög röst förkunnade dess nummer. Vimmaren framträdde, lemnade sin lott, d. v. s. sitt erhållna nummerkort, och mottog sin lilla ask ur den andra mannens händer. Enligt spelets regler borde man genast öppna asken och låta en hvar komma under fund med dess innehåll.

Af femtio askar voro vanligtvis fyrationio toma och visade endast en hvit botten. Deraf spelets namn, af det latinska ordet *blanca* (hvit). En enda ask af femtio innehöll en vanligtvis ganska betydlig vinst, bestående, i de flesta fall, af något dyrbart juvelsmycke.

Deraf den tystnad, som under vissa stunder herrskade i salen — det var då dragningen begynte — och deraf sedan den brusande bifallsstormen, då en vinst utföll eller hånet och hvisslingen vid de talrika nites, som kommo spelare och spelarinnor tillhanda. Då nu hvarje nit, äfvensom hvarje vinst, måste konstateras genom askens öppnande och uppvisande, så kunde icke spelet annat än draga långt ut på tiden.

I det ögonblick grefve de Bernac inträdde i salen, hade just en vinstlott utfallit och från alla sidor ljödo dundrande bifallsrop.

VI.

Catharina.

Den lycklige spelaren höll sin lilla ask i handen och uppvisade klenoden, som han hade vunnit. Det var ett dyrbart skärpspanne, sådant som damerna då begagnade, af emaljeradt guld med konstigt infattade turkoser. Damernas utrop öfverljödade således, vid utfallet af denna vinst, på ett betydligt sätt de manliga deltagarnes.

Den, som vunnit, var en man i sina bästa år, af medelmåttig storlek, men vacker och välbildad och i hela sitt väsen af en tadellös elegans. Klädd ungefär i samma smak som grefve de Bernac, bar han en svafvelgul atlasjacka, benkläder af scharlakansrödt siden och en liten kappa af mjukt, välluktande skinn. En praktfull med diamanter inlagd värja hängde vid hans sida.

När den vinnande framskred genom folksamlingen, befann han sig plötsligt midt emot grefve de Bernac och helsade honom med ett glädjerop.

— Ah, se Bernac! utropade han med en liflig åtbörd; något, som då började gälla för god smak. Det var bra gjordt af dig, min vän, att komma hit. Du ser ju så frisk och blomstrande ut som en ros.

— God afton, La Guiche! svarade grefven, räckande honom handen.

— Hvar har du hållit till under dessa fem dagar, som du varit alldeles försvunnen? frågade La Guiche.

— Hans älskarinna har hållit honom inspär-rad, ropade en annan adelsman, som under tiden hade helsat på Bernac.

— Tror du det, d'Herbaut?

— Vid Gud borde icke den grymma längesedan hafva strukit segel för denna sköna panna, dessa oförlikneliga polissonger och mustacher. Och nu till på köpet en parfymerad zobelkappa!... Det är, så att man kan förarga sig till döds.

I detta ögonblick uppsteg ett ungt fruntimmer, som alltifrån Bernacs inträde oupphörligt haft ögonen fästade på honom, från sin stol och gick, utan ringaste tecken till förlägenhet, fram till den samtalande gruppen af herrar.

— God afton, grefve, sade hon till honom med ett förtroligt leende, så att de hvita tänderna i sin korallinfattning blefvo synliga.

Damen kunde vara ungefär tjugofem år gammal. Hon var liten till växten och alla hennes rörelser voro behagfulla. Under de många påsmetade skönhetsmuscherna och det tjockt pålagda sminket försvann den naturliga glansen af hennes sammetslena hy. Hennes stora sammetsvarta ögon med de långa silkeslena ögonfransarne, hennes fina, skälmska trubbnäsa, hennes skönt formade mun, de runda kindernas gröpar och ändtligen den rena, höghvålfva pannan bildade ett helt, som icke ens kunde fullkomligen vanställas af den höga stuartkragen med tre rader, öfver hvarandra upptornade, rikt veckade spetsar, hvaruti hufvudet nästan försvann.

Likaså besegrade de fullkomliga formerna af hennes växt både den styfva snörpuffen och den ofantliga styfkjortlen, af hvars aktningsbjudande omfång vår tids krinoliner utgöra endast en svag efterhärming.

Men armarna — de bildsköna armarna... de försvunno helt och hållet i de omätliga, med vadd och fiskben uppstyfvade klädningsärmarne, hvilkas epåletter voro utsirade med knappar af diamanter och smaragder.

Den retande varelsens helsning och leende hade grefve de Bernac besvarat på ett sätt, som äfven för den minst skarpsinnige aktgifvare genast måste afslöja det förtroliga förhållande, som existerade mellan dessa båda.

— God afton, min hulda drottning! — sade han, i det han med spefullt galanteri förde damens hand till sina läppar.

— Akta er, fru baronessa! — ropade d'Herbaut. — Om ni är så der vänlig mot Bernac, så talar jag om det för Roquelaure.

— Då måste ni fara till Bordeaux, herr markis.

— Jaså; är Roquelaure der?

— Ja, visst. Vet ni inte, att d'Epernon, förutan hvilken han ej kan lefva, har rest till Bordeaux?

— Tyst, mina herrar! — ropade d'Herbaut, — den blinde drar en ny lott.

Samtalet afstannade härvid på alla punkter i salen. Nummer och devis uppropades och voro markis d'Herbauts. Den nämnde ädlingen gick lifligt framåt, emottog sin lilla ask och upptäckte, under allmänt skratt, att han fått en nit?

Grefve Bernac hade dragit sig något tillbaka, så att mellan honom och hans vän Guiche en liten grupp hade samlat sig. Då sände han den unga sköna damen, som vi nyss skildrat, en knapp märkbar vink och skred helt långsamt bort till en fönsterfördjupning, dit hon genast följde honom, på det att de skulle vara fullkomligt skilda från sällskapet.

— Nå, hur gå affärena? — frågade grefven så sakta, att hon mer gissade sig till än hörde hans ord.

— Temligen bra — svarade hon i samma ton.

— Är ni på spåret?

— Jag har uppjagat villebrådet och följt det ända in i dess läger.

— Bra! Är det den, som jag misstänkte?

— Densamme.

— Bara ni inte misstar er.

— Visst icke.

— Vi kunna således handla?

— Så snart vi vilja. Redan denna natt, om ni så behagar.

— Hvad har hertigen för sig?

— Han gick bort klockan åtta och återkommer icke förrän det blir dager.

— Det är godt. Men hur har ni kommit honom på spåren?

— Jag har lurat ut herr de Bellegard, hans vän och förtrogne.

— Ni är en verklig siren, Catharina, och den slugaste qvinna jag känner.

— Skall detta vara en artighet?

— Det är två på en gång, tycker jag.

— Godt, jag vill upptaga det så.

— Ja ... men nu måste ni höra mig.

— Jag hör.

Innan grefve de Bernac fortsatte samtalet, strök han sina polisonger och kastade omkring sig en blick, till utscendet ganska likgiltig, men dock i sanning ganska pröfvande. Denna blick visade honom, att mer än *ett* ögonpar stod nyfiket och forskande riktadt på honom och hans sköna sällskaparinna.

Genast rätade han på sig och tog en af damens händer mellan sina. Denna tycktes liksom af ingifvelse fatta den unge kavaljerens mening, ty hon böjde helt sakta på hufvudet, och det så, att hela sällskapet kunde märka det, gaf honom en kokett blick och stödde sig i en smäktande ställning mot fönsterposten.

För hvar och en af sällskapet var det nu klart, att de båda unga menniskorna voro inbegripna i ett kärlekssamtal.

— Vet ni af, att herr d'Aumont är på marknaden? — sade Bernac, böjande sig intill damens öra, som om han till henne hade hviskat en passionerad fras.

— Polis-öfverdomaren i Paris! — utbrast Catharina med ett behagsjukt leende. — Hvad vill han här?

— Och det gissar ni icke? Arresterera kapten La Chenaye, naturligtvis.

Catharina spratt till.

— Och menar ni, att det skall lyckas honom — frågade hon sakta.

— Uppriktigt sagdt, nej.

— Den stackars öfverdomaren! — skrattade den unga frun helt otvunget. — Den der kapten La Chenaye föryrider väl alldeles hufvudet på honom.

— Ja, men fort måste det handlas, förstär ni ... — yttrade åter den fina kavaljeren. — Spåret har gått förloradt; men ...

— Försigtighet är vishetens moder — inföll Catharina. — Godt, då. Vi skola handla. — Hvar äro de?

— Der ni vet.

— På det i dag på morgonen öfverenskomna stället?

— Ja.

— Det är bra. Lita på mig.

— Skönaste baronessa! ... min huldaste drottning! — yttrade nu grefven, när han såg Guiche och d'Herbaut närma sig fönstret. — Ni är i dag den stoltaste och hårdaste Evas dotter, som jag någonsin råkat.

— Och ni, herr grefve, den dristigaste af alla kavaljerer, liksom ni är den mest äfventyrssökande och den trolösaste riddare — svarade den sköna baronessan.

— Hahaha! Vid vår Fru en väl konditionerad kärlekstvist! — ropade Guiche i sin vanliga gäckande ton.

— Hjelp, mina herrar! — ropade Catharina helt högt.

— Hvad, skönaste baronessa, hotar er någon fara? — frågade d'Herbaut.

— Ja, verkligen, en mycket stor, derifrån mig Gud bevara!

— Hvilken då, i Guds namn?

— Grefven hotar mig med att beröfva mig mitt hjerta, under förevändning, att jag redan har frånöfvat honom hans.

— Och är hans beskyllning sann?

— Om så är, svär jag, att olyckan skett utan min afsigt.

— O, baronessa! — ropade Guiche, fattande damens högra hand, medan hon med den venstra höll batistnäsduken skyddande för sina ögon, — ni kan icke med godt samvete försvara er. Se bara hur ni gömmer undan ansigtet för att dölja, att ni skrattar.

— Ni bedrar er, tappre herr riddare — sade Catharina, sändande ädlingen en af sina mest förtrollande blickar. — Om jag höll näsduken för ögonen, så var det derföre, att den der kandelabern bländar mig alldeles odrägligt.

Hon pekade på en sexarmad kandelaber, som stod midtför fönstret, och öfvergjöt gruppen med ett i sanning bländande sken.

— De der ljusen plåga er — sade Guiche artigt: — nå, då måste de också genast härifrån.

— Ja, om bara någon betjent vore i närheten.

— Det kan dröja länge, jag skall sjelf bära kandelabern in i nästa rum.

Nej, Gudbevars! ... icke så långt! ... ropade Catharina lifligt. — Vill ni vara god och sätta den der i fönstret, bakom min rygg, så är jag er ytterst förbunden ... Der besvärar den mig icke alls.

— Jag lyder — sade kavaljeren — men med *ett* vilkor.

— Hvilket då?

— Att ni, till erkännande af den tjänst, jag gör er, lofvar att till minne af mig bära denna klenod, som jag vann.

Och han räckte henne asken med det dyrbara skärpspännet, som han vunnit.

— Ni säljer edra tjänster till ett ganska högt pris — sade Catharina skrattande och sträckte sin fina hand efter klenoden.

La Guiche lyfte nu med stark arm den tunga kandelabern och bar den till det anvisade fönstret, der en dylik redan förut stod. d'Herbaut steg åt sidan för att lemna honom rum.

Genom denna dubbla rörelse sågo grefven och baronessan sig ännu en gång lemnade allena, men endast för ett par sekunder.

Bernac närmade sig hastigt och frågade sakta:

— Nå?

— Det är redan gjordt — hviskade hon.

— Hvad säger ni?

— Inom två minuter äro de underrättade och öfverdomaren kan handla.

— Således var bortsättandet af den der armstaken en signal?

Catharina svarade blott med en vink från sina sköna ögon.

— Tillbedjansvärdt! — hviskade grefven, kysande hennes lilla späda hand.

— Guds död, ni låter mig spela en vacker roll! — ropade, synbarligen vid dåligt lynne, herr de Guiche, som sett handkyssningen.

— Dunder och blix!... hvilka sura miner! — skrattade grefve Bernac. — Man skulle verkligen kunna tro, att du vore allvarsamt ond.

— Ock man skulle kanske ha rätt, grefve Bernac.

— Vid vår Fru!... som du behagar.

I tonen, hvarmed dessa ord uttalades, låg ett så utmanande uttryck, att chevalier de la Guiche bäfvade och satte upp hufvudet alldeles som en stridshäst, då han hör signalen.

— Guds död! — ropade han — det der låter ju, som om du hade aptit på en värjstöt.

— Och om så vore?

— Så skall du få det.

— Således i morgon vid Pré-aux-Clercs?

— I morgon kl. 10.

— Har du sekundanter?

— Dem får jag snart.

De båda kavaljererna mätte hvarandra med utmanande blickar.

— Präktigt! — ropade d'Herbaut. — Jag visste alldeles icke, hvar jag skulle göra af min förmiddag. La Guiche, jag är din sekundant.

En duell mellan adelsmän var på den tiden någonting så vanligt och mången strid, som haft döden till följd, hade uppstått af en så obetydlig anledning, att ingen bland de närvarande hade egnat ens den ringaste uppmärksamhet åt hela uppträdet.

För öfrigt fortforo Bernac, La Guiche och d'Herbaut att prata med Catharina, som om ingenting hade förefallit, och denna unga dam, som hade åstadkommit ovänskan, tänkte icke det ringaste på att söka göra duellen om intet.

För tredje gången hade den blinde stuckit sina händer i urnorna och en väntansfull tystnad hade följt på det larmande pratet.

I ett närbeläget kyrktorn slog klockan just nu half tio.

La Guiche och d'Herbauts uppmärksamhet var riktad på dragningen. Catharina begagnade sig häraf för att ånyo närma sig grefven.

— Hvarför åstadkommer ni gräl? — frågade hon.

— För att få slåss — svarade Bernac tvärt.

Baronessan höjde på de hvita, runda axlarna och gaf honom ett sötsurt leende.

— Den verkliga orsaken till denna duell vill jag veta — hviskade hon, utan att vända sig till den tilltalade, i det hon ytterligare dämpade ljudet af sin röst med den af äkta strutsplymer sammansatta solfjädern, som i en guldkedja nedhänge från hennes skärp.

— Ni önskar få veta den?

— Ja — sade hon något högre, ty redan hade den dragna vinsten ånyo uppväckt tumult rundtomkring dem.

— Nåväl, det är...

— Se der är öfverdomaren i Paris! — utropade helt plötsligt markis d'Herbaut, med tonen af den högsta öfverraskning, i det han pekade åt salens dörr, der polis-öfverdomaren just nu visade sig.

— Er gode vän herr d'Aumont, grefve Bernac — sade Catharina leende. — *Appropos!* när gifter ni er med hans dotter, den sköna Diana, om hvilken man förtäljer så underbara saker?

Grefven svarade icke utan kastade blott en allvarsam blick på den talande.

— O, o, o! — utropade hon i detsamma.

Ett förfärligt tumult uppstod nu samtidigt i alla tre spelsalarna.

— Ingen må lemna detta hus! — ropade polis-öfverdomaren med hög röst. — I konungens namn befäller jag, att alla dörrar besättas af gardsvakt. —

VIII.

Gårkockens bod.

Sankt Hermans- eller Saint-Germainsmessen hade, såsom vi redan nämnt, undantagsvis den rättigheten att ej behöfva stängas förrän kl. elfva på qvällen, således tre timmar efter den eljest öfver alla Paris' stadsdelar pålysta helgdagsfriden, och stod derföre ännu kl. half tio på högsta spetsen af sin bullersamma fröjd. Framförallt hvimlade dess medelpunkt, hvarest teatrar, värdshus, vinskänkar, gårkök och konditoributiker funnos, tillika med guldarbetare- och juvelerarebutiker samt andra utställningar, af en mängd människor, de der icke mindre, än det i Jonas' spelhus församlade sällskapet, rekryterades från alla samhällets klasser.

Alldeles midt på sjelfva messfältet bildade fyra midt emot hvarandra stående ståndrader en liten öppen plats, hvarpå parisermarknadens tvänne privilegierade teatrar reste sig, hvilkas vandrande trupper årligen måste erlægga två kronor till brödrskapet "Passion", som från urnimmes tider innehade rättighet att uppbära skatt af alla skådespelarehus.

Priset på platserna inom dessa teatrar voro icke ens för den minst bemedlade för höga: parterplats kostade fem sous och logeplats tio sous.

En oupphörligt fram och åter strömmande folkhop trängdes rundtomkring dessa teaterhus och de bodar, hvilka i glansen af den bländande belysningen visade produkterna af en luxiös industri, jemte de lockande varorna hos konditorer och gårkockar, pastejbagare m. fl. — Hvarje bod eller stånd omringades af en krets nyfikna beundrare. Framförallt ådrog sid en guldsmedsbod, den andra i första raden af dem, som gränsade till den nyss beskrifna platsen, med sina lika sköna, som dyrbara utställningar den största uppmärksamheten.

Främst bland dessa och med pannan stödd emot de skyddande fönsterrutorna, som här brukades endast af juvelerare och guldsmeder, såsom en nödvändig säkerhet, stod en liten, dåligt klädd karl, med låg panna, skygg blick och platt, uppstående näsa samt bredvid honom en lång mager qvinna med alldeles förfärligt lång hals, hvilken låtsade stödja sig på mannens arm, ehuru det snarare såg ut, som om hon skulle lyfta den lilla mannen upp till sig.

Båda syntes helt och hållet försänkta i anblicken af de skatter, som här utbredde sig för deras ögon.

— Ah, se då, Mathieu, hvilka sköna skärpspännen! — ropade hustrun.

— Och hårnålarne der, Jacqueline — genmälde mannen, — hvad säger du om dem?

— Jag säger, att jag skulle vilja ha de der med de gröna stenarne.

— Och jag skulle så gerna vilja gifva dig alltsammans — suckade Mathieu. — Kanske trodde du då på min kärlek och vore något mindre obarmhertig.

— Hustrun log och visade dervid sin stora muns fula, ojemna tänder.

— Ja, om du ändå en gång skänkte mig en ädelsten — sade hon.

— Hvilken behagar dig då, min skatt? — frågade Mathieu, närmande sig den tillstängda boddörren.

— Alla — var det blygsamma svaret.

— Ack, hvad det bedröfvar mig att ej kunna uppfylla din önskan! — suckade Mathieu. — Kom nu, långa Jacqueline.

— Ja, låtom oss gå, Mathieu trubbnäsa — svarade hans tillbedda hälft, och båda vände med synbart missnöje ryggen åt skatterna och förloerade sig bland mängden.

— Jo, jo, det der vore ett beläte att hänga fullt med juveler, — skrattade en skolpojke. Hon har icke mera kött på sig än det der skelettet, som rektorn skänkte oss.

Mathieu och Jacqueline hade aflägsnat sig.

— Har du aftrycket? — frågade hon.

— Ja — svarade Mathieu och visade ett stycke vax, hvarpå låset till guldsmedsboden syntes tydligen aftryckt.

— Således är det jag, som får juvelerna? — sade hon glad.

Han nickade.

— Och hvem skall hjälpa dig?

— Tallebot den puckelryggige och den store Coërce i egen person.

— En allmosa, min gode herre! Förbarma er öfver en stackars sjukling, söta fru! — bönföll en röst, som talade i näsan och som tycktes uppkomma ur jorden.

Tiggaren satt på marken, några steg från guldsmedens bod. En förfärlig krökning på ryggraden sammandrog kroppen på denne olycklige, som mödosamt släpade sig framåt på sina svaga ben. Ett oformligt stort hufvud förmådde knap-

past blicka fram öfver bröstets puckel, bakom hvilket det så till sägandes försvann.

— Förbarmande, min gode herre! — skrek han åter, just som det värda paret kom honom nära.

Mathieu utsträckte handen öfver tiggarens framräckta hatt.

— Tusen tack, min bäste herre! Guds välsignelse öfver er, min goda fru! — ropade tiggaren i handtverksmessig ton, i det han hastigt nappade efter det föremål, som Mathieu hade låtit falla i den smutsiga filthatten.

— Hvilken tid? — frågade Mathieu hastigt, utan att stanna.

— Midnatt... I underhofvet — svarade den puckelryggige och uppstämde strax derefter sitt sjungande rop: — En allmosa, gode herre!

Det som tiggaren hade funnit i sin hatt, var vaxaftrycket till juvelerarens dörr.

— Nu kunna vi låta den puckelryggige Tallebot sköta saken — sade Mathieu, i det de gingo vidare.

— Ja, men om han gör affären på egen hand? — frågade Jacqueline orolig.

— Det vågar han icke. Underhofvets lagar skydda oss och ingen rotvälskare bedrar den andre. Dessutom tar ju den store Coërce halff parten med oss.

— Ack, hvad steken här luktar godt! — sade Jacqueline, vidgande näsborrarna på sin ovanligt långa och spetsiga näsa.

De passerade just då förbi en gårkocks bod, den sista i raden och alldeles tätt intill guldarbetarens. Öfver dörren till densamma strålade i klar belysning numro 27, och ett gladt, högljudt sorl hördes från det inre, ty klockan var blott några minuter öfver nio. Der suto omkring de längs rummet ställda borden talrika gäster, dels förtärande sin aftonmåltid, dels sysselsatte med att på tärnings- eller kortspel möjligen förtjena, hvad måltiden kostade.

Vid ett bord närmast dörren sutto fyra karlar, inbegripna i ett så lifligt samtal, som antalet af de framför dem stående tömda buteljerna väl kunnat gifva anledning till. Tre af dem tycktes, att döma efter deras klädsel och beteende, tillhöra det ärbara borgarståndet, medan den fjerdes högresta och käckast gestalt förrådde krigsmannen.

Bland borgarena intogs första platsen ögonskenligen af en ståtlig fyratioåring med blekt ansigte, tjockt svart hår och skägg, romersk näsa och sköna bruna ögon. Han utmärkte sig föröfrigt framför sina likar genom sin fina klädning af grått kläde, rikligen prydd med svart snörmakeri, samt genom den hos en borgare på den tiden ovanliga lyxen af en värja — och dertill en med stålfäste.

Hans båda något yngre kamrater voro mera enkelt klädda, i mörkblått kläde. Bådas anletsdrag, så olika de för öfrigt voro, buro dock prägel af pariserkalkborgare i glad sinnesstämning.

Deras krigiska sällsapsbroder, hvars blå jacka med hvita kanter och sirater, i förening med den stora fjäderprydda hatten och de höga ridstöflarna,

gafvo honom ett ståtligt utseende, talade och gestikulerade med en säkerhet, som vittnade om icke ringa sjelfförtroende. Mot stolen stod hans sabel, hvilken han för mera beqvämlighets skull hade spänt af sig.

— Således, min värde herr bågskytt, min förträfflige herr Giraud — sade den äldste af borgarena, i det han klingade med krigsmannen — således hyser ni ett oförsonligt hat mot den der banditen.

— Emot La Chenaye, ja — ropade bågskytten, i det han med sin kraftiga hand slog i bordet. — Ja, det vet Gud, att honom hatar jag som synden, och jag ville ge hälften af mitt lif, och det med glädje ändå, kunde jag blott en enda gång få se honom ansigte mot ansigte.

— Ni har således aldrig sett honom?

— Aldrig, min bästa mästare Babin.

— Nå, men hans signalement måtte ni dock känna på edra fem fingrar.

— Ja bevars! Men den karlen byter dagligen om skinn och jag har väl haft i mina händer femtio personbeskrifningar öfver honom. Nu tror jag ej längre på dem. Men det tror jag, ja, jag vet det bestämdt, att jag dock slutligen en gång skall träffa den banditen.

— Hvad? . . . Ni skulle vilja åtaga er ansvaret af en så osäker, så farlig fångst?

— Helt visst. Endast i den afsigten lemnade jag min tjänst vid polisen i Rouen och kom hit. Hvad säger ni om det?

— Jag säger, att i fall det lyckas er, gör ni samhället en stor tjänst.

— Och mig sjelf med, icke förglömmas.

— Men, rent ut sagdt, jag tviflar på, att ni någonsin skall kunna lyckas. Hela gends'armeriet och hela kungliga polisen hafva ju förgäfves gapat ögonen ur sig efter honom, och det under ett helt år.

— Gends'armeriet och polisen handla endast af pligt; men jag, jag har tre andra bevekelsegrunder, som hvardera kunna göra underverk: hat, kärlek och hämd. Begriper ni nu, hvarför jag förmår mer än alla de öfriga?

— Det skulle af hjertat fägna mig, min bästa herr Giraud. Men hvarför hatar ni då banditen så förfärligt? Har han personligen förolämpat er?

— O! — ropade bågskytten och höjde sina händer mot himlen, som om han velat taga den till vittne på sin stumma hämde-ed.

Mästare Babin fylde bågskyttens glas och nödgade honom att dricka, hvilket alls icke föll sig svårt.

— Guds marter! — hviskade Babins granne till höger — det stod hårdt att kunna lossa hans tunga . . . men nu tror jag, att vi veta allt, hvad vi behöfva.

Babin nickade och vände sig till bågskytten, som emellertid helt bekymmerslöst hade tömt sitt glas. Vinets dunster började att allt tätare om-töckna hans hjerna.

Utanför fönstret stodo Mathieu, Jacqueline och Tallebot den puckelryggige, hvilken oafåtliga fortsättande sitt tiggeri sakta hade linkat efter dem. Qvinnan mönstrade nyfikat de förbigående toiletter, men Mathieu och Tallebot vände aldrig ögat ifrån den, som bågskytten hade kallat mästare Babin, utan att den så skarpt betraktade syntes skänka dem den ringaste uppmärksamhet.

Med den mest naturliga otvungenhet stödde han hufvudet mot båda händerna, så att de långa lockarna af hans svarta hår föllo fram under hatten. Babin fattade med den fina handen dessa lockar, lekte några ögonblick dermed, liksom i tankarne, och delade dem sedan till höger och venster i två lika delar.

Detta var så enkelt, så utan vikt, att det ju icke kunde väcka den ringaste uppmärksamhet. Babin upplyfte hufvudet. Tallebot och Mathieu hade vexlat en hastig blick. Den sistnämnde tog den långa Jacqueline under armen och förde henne några steg längre bort till venster.

— Min söta vän — sade han — i natt kan du icke få de der juvelerna.

— Hvarför icke? — frågade Jacqueline.

— Emedan här är annat att göra. Men var lugn; morgondagen är denna dagens son och ärver sin far.

Tallebot den puckelryggige hade under tiden beständigt uppstämt sin refräng och linkade, mödosamt vändande sig om, framåt gatan till höger.

Derinne fattade mästare Babin, utan att skänka ens ett ögonblicks uppmärksamhet åt de trenne derute, den halftömda buteljen och slog glaset fulla.

— Låt höra, min värde vän — sade han inställsamt, i det han klingade med bågskytten. — Skänk oss hela ert förtroende. Vi äro simpla pariserborgare, föga vana vid sådana berättelser, som ni kan traktera oss med, och vi skola åhöra edra historier så gerna, som vi lefva. Hvad var det, som ingaf er ett sådant hat mot La Chenaye?

— La Chenaye är en usling, en föraktlig varelse — sade Giraud, i det han med handen för öfver pannan, som om han dermed velat förjaga det töcken, som höljde hans hjerna.

— Förstås, att han det är — bekräftade Babin.

Soldaten hade redan uppnått gränserna för ett fullständigt rus. Hans purpuröda ansigte stirrade likgiltigt framför sig och hans tunga hufvud sökte en stödjepunkt mot armarne.

— Ni har visst skänkt i för mycket åt honom — hviskade Babins granne.

Denne nekade stum och fattade Girauds hand.

— Ni sade ju — återtog han med inställsam röst — att den der La Chenay hade förolämpat er.

— Hör mig — sade krigaren, plötsligt uppblickande, ty han hade i ett af dessa märkvärdiga mellanstånd mellan rus och sans på ett ögonblick återfått hela sin själsnärvaro; — hören mig, go' vänner! I skogen Marome, nära Rouen, ligger ett slott, tillhörande markisen d'Assigny de Motteville.

Bland detta slotts tjenstepersonal var en trädgårds-mästare, som hade en systerdotter.

— Flickan — Jeanne hette hon — bodde i Rouen och var den vackraste flicka i hela staden. En mängd tillbedjare förföljde henne med sina kärleksförklaringar. Bland dessa var en bågskytt vid namn André... litet lättsinnig... något för mycket lefnadslustig, kanske... men för öfrigt en bra, en rask, beslutsam... ja, jag kan säga, en ganska beskedlig karl. Jeanne hade ej tillbakavisat Andrés frieri, ty hon älskade honom: — åtminstone sade hon så och han trodde henne. Men då André hörde efter hos morbrodern, afslog denne tvärt och tog flickan till sig på slottet d'Assigny. — Förstår ni.

— Fullkomligt — svarade Babin.

Soldaten strök sig åter öfver den upphettade pannan.

— Behagar ni ett glas till? — frågade Babin.

— Nej... icke mera vin. Gif mig vatten! — yttrade bågskytten.

Han fattade ett fullt vattenkrus, som upp-passaren bar fram åt honom, och tömde i botten ett stort glas, som denne slog i åt honom.

— Nä, vidare! — sade Babin.

— Nä, ja... André var förtviflad; men en karl som han låter ej så lätt slå sig ur brädet. Mer än en gång hade han vågat sig i närheten af slottet, i hopp att få se sin flicka, men alltid måst återvända med oförrättadt ärende.

— André kunde icke blott skriva, han gjorde till och med passabla verser. En vedhuggare åtog sig att befordra hans epistlar till slottet. Men dermed var nu endast halfva svårigheten undanröjd; ty Jeanne kunde väl med mycken möda läsa skrifvet, men svara förmådde hon blott muntligen medelst några ord, dem vedhuggaren i sin dumhet blott styckevis eller aldeles förvidna framförde.

— André blef allt mer och mer rasande och hans bref började skrämma flickan; ty han skref om våld, om enlevering, om att, i fall det ej blefve någon annan råd, tända eld på slottet och begå alla möjliga missgärningar, för att rycka sin skatt ur den grymme morbroderns händer.

— I det sista brevet besvor han Jeanne att rymma med honom och underrättade henne, att han den påföljande natten, mot klockan tre på morgonen, skulle med några sina vänner vänta henne utanför slottsmuren. Om hon uteblefve, funne han sig föranlåten att våga det yttersta.

Berättaren höll nu upp, för att störta i sig ännu ett glas vatten, hvars välgörande verkan höll jemnvigten mot det begynnande ruset.

De trenne kalkborgarne hörde honom med smickrande uppmärksamhet.

— Ni måste veta — fortfor krigaren — att några dagar förut hade den fördömde La Chenayes band der i skogen haft ett nappatag med gensd'armeriet. André tillhörde dock icke det detachement, som derstädes hade varit sysselsatt. Såsom det oftast händer, dukade äfven nu trupperna under och mer än tretio bågskyttar hade af banditerna blifvit släpade i fångenskap.

— Densamma aftonen, då Jeanne hade erhållit det omnämnda brefvet, hade hon tidigare än vanligt gått upp i sin lilla kammare, hvilken var belägen midt öfver morbroderns sofrum. Der satt hon vid fönstret och sörjde öfver sin okunnighet, som ej tillät henne att med några förnuftiga ord bringa sin älskares förvirrade hjerna till sans.

— Plötsligen tyckte hon sig mellan träden under fönstren se vapen blixtra och urskiljde snart tydligt en trupp af ungefär tretio man, i gensd'armeriets uniform, under befäl af en man, den hon ovilkorligen tog för André. Troende, att han i sin otålighet ej förmått afvakta den öfverenskomna timman, samt att han *nu* och icke *då* kunde erhålla hjälp af sina kamrater, kände hon sig gripen af en sådan ångest, att hon, glömmande all försigtighet, lemnade sitt rum, rusade ned på gården och steg upp på vallen, tätt invid hvars fot bågskyttarne stodo.

— Är det du, André? — frågade hon sakta och med dödsångest.

— Ja — svarade en röst.

— Jag besvar dig att afstå från ditt förehafvande.

— Intet svar.

— Nåväl! om ingenting kan beveka dig — ropade hon i förtvifvan — så följer jag dig.

Och fattande ett på vallen qvarglömndt tåg, fastade hon det omkring en af timarne, befallde sin själ i Guds hand och släppte sig ned.

— Tvänne starka armar mottogo henne, innan hon hann vidröra marken, och förde henne till en af månen rikt upplyst plats.

— Hvad är det för en dufva, som kastar sig i våra klor? frågade en sträf röst.

— O, fasa! — ropade Jeanne — det är ju icke han.

— Se — sade en annan — det är ju den vackra Jeanne, bågskytten Andrés käreasta.

— Tyst! — ropade en tredje, med ett förfärligt uttryck i rösten; — bind qvinnan och sätt kafvel i munnen på henne.

— Karlen, som gaf denna befallning, bar en vid kappa och syntes vara bandets anförare. Jeanne ville skrika, men ögonblickligen tillstoppades hennes mun och med ett starkt rep hopsnoddes hennes hvita händer och hennes små nätta fötter. En karl lyftade henne på sina armar, bar henne till ett närbeläget skogssnår, lade henne der och återvände till bandet.

— Nåväl, mina herrar — fortfor Giraud och slog knytnäfven i bordet — dessa bågskyttar voro förklädda röfvere, som hade betjenat sig af sina fångars uniformer, och den, som anförde dem, var La Chenaye i egen person.

Forts.

Kommissionär i Göteborg: *L. Eliasson*, Kronhusg. 24.